

ההתקפה הששית

אלה אחת על מכס

לפני ימים מספר מלאו שנתיים ימים ליהוספו של הגדוד הנפלא השוכן בירכתי הצפון. גדוד שתחלתו בתקופת המפארים של צבא הגנה לישראל, שנתן ממיטב אנשיו במלחמה לשחרור הגליל והבשחה שוביו. במסיבה לרגל המאורע היתה השמחה במלוא עוונה, כשלתפעל הופיע מכס פ. אום במיטב שנותיו, גופו מלא משמנים. פניו מעוגל לים, שפם זעיר לו, וסיגר עב תקוע בין שיניו. רבים לא ידעו כלל מה לי הודי זה ולשמחתו של גדוד צבא, אך הוזתקים, שברובם כבר שחתרו מן השורות קרבוהו אליהם, והושיבוהו בראש השולחן. אותם ותיקים וזכרים ודאי את ימיהם הראשונים בגנהיה, ואת יחסו האביבי של הזקן אליהם. יהודי מוב זה זכור לי עדיין מן התקופה ה"סרוס-היסטורית", שעה שנהריה היי תה בעיני האנגלים כמקום היחיד שבו יכלו לנוח קמעא ממצוקתם. מסעדתו של מכס שכנה כבוד ברחוב הראשי של נהריה. היינו סועדים בה את אורח חותינו במשך שעות היום, ולעת ערב היה בית-הדקה הופך למסבאה באואר רית מליאה ריחות עשן ומשקה, ושר קקת מחיילים אנגלים ויצאניות. מכס הוא חבר "הגנה" ותיק, ובמלאכתו זו הוטלו עליו תפקידים בעלי ערך רב שון במעלה. בשעת שכרותם של החיילים היו "נעלמים" לפתע כלי נשקם. מלאכה זו נעשתה בעזרת אחת או שתיים מבין הנערות שהתעלסו באהבים. כבי יכול, עם צאצאילוט האנגלו-סאכסיים.

זכורני יום אחד שבו הועברו כמה רובים ותחמקלעים לידי מפקדת הוד. בל שנודע הדבר פרץ המפקד הבריטי של המחנה המוכן לבנון המועצה המ קומית פנימה, ואיים בפגורום אם הנשק לא יוחזר. כששמע על כך מכס, נדרו ורץ למטה החבל ופנה אל מפקד החבל בדברי כיבושין שחציין עברית וחציין גרמנית:

— הר קומנדנט! נשק און מחזיר רים... שהעולם יתהפך, אך את הנשק לא נחזיר!!!

— עם יהודים כאלה אפשר להיא בק... למלמ המפקד בקול רם... וה נשק לא הוחזר.

שעה שהתחילו פעולות האיבה, היה מסעדתו של מכס המקום הראשון בו היינו ניגוחים לאחר התעלה. והלה היה סובב אותנו כאב טוב ומטיב, ובוחר ושואל לשלום כל אחד מאתנו, ולע תים היינו רבים אתו קשות כדי שיאית לקבל מידינו את התשלום בשביל האי רחנות והמשקה.

יום אחד ישבנו יחדיו ושוחחנו, שעה שסעדי אצלו ארוחת הצהרים. לפתע נשמע אות אועקה. באותה תקופה היו מטוסים מצייים מבקרים אותנו מדי יום ביומר. ונתנו את השולחן ונחפזנו חזר צה לתעלה. הזקן נבהל תחילה, ורבי על כריסו בתחתית התעלה. המטוסים חגו באוויר מעלינו, הטילו שתי פצצות, ירו במכוונות יריה, השתעשעו באוויר כחפצם. מרחוק נשמע הד יריות המקלע היחיד שפתח באש לעבר המטוס. לפתע הודקף מכס, תקע מבט זועם במטוס הוויי, פנה אלי ואמר:

— דונרטר!!! אנחנו נשכב כאן, ונשפיל את עצמנו לפני הטינופות הא לה?!...!

כזה הוא מכס, ה"יקה" הפשוט וה טוב ננהריה. מי יתן וירבו כמותו במדינתנו הצעירה.

ג. — אני מסרב לצאת! אמר גדעון למפקד הגדוד למחרת בצהרים. — אני המפקד! זהו הסרת סקודה! נחרת המגיד.

— ובכן אני אטר סקודה! ואחיה מוכן לשאת בתוצאות.

גוריון הביט בגדעון בתמהון. לוחמי ליל אמש נתקלו בחומת צרורות של מכוונה. מחציתם נפלו. עשרים סועים ננטשו בדרך, ובוראי הומתו. בודדים חזרו בניסגית יחידים. וגדעון, המ. פ. הותק, שעבר-קרבות מפואר, קשור בשמו, מסרב לצאת לנקום.

— בקרבות, עקשנות עולה בדמים! עקשנות מסקד הגדוד עלתה לנו במאה קרבנות תוך ארבעה ימים. חיי לר שותך! אך את אנשי לא אשלח! — צעק גדעון בהיסטריה.

— בצבאות אחרים היית נידון מיד למות בפני פיקודיך! — סיגן המגיד מבין שיניו.

— מוטב ואת מלדון את פיקודי שלי למת! —

חילופי הדברים לא הועילו. גדעון לא יצא אותו לילה, ובראש הפלוגה נתיצב שמשון.

גם באותו לילה לא נכבש תל אל חמאמה. מפלוגתו של גדעון חזרו רק מחצית האנשים. השאר — מוטלים במי עלה ההר גקובי כדורים.

ההתקפה הששית נכשלה.

מאת זאב כחז

כי תעמוד בפני הראי, תסתכל בקמטים אשר חרשו בפניך השנים והתלאות והראת השערות אשר הכסיפו את רקותיך בטרם זמן, אל תוריד ראשך ביגון, אל תפליג במבטך למרחקי הים הסוער, הוועף... ובהכביד עליך לכן אל תלחש: סתיו הסתיו!

— כי תעמוד בפני הראי, ותרגיש את... הקרח העולה בלבך, את הלהט ההולך ופג, את האשליות הספשות הגוססות לרגליך, ותסתכל בפניך הצעירים, ותקשיב לצליל צחוקך הרועם... או ככה! —

אולי דמעותיך תבקענה את הקור הנוקף, ותחזירנה לך חסד ועורייך כי הסתיו הוא אשר פלש ללבך. סתיו הגשמה.

בבקשנו את האושר, אנו בורחים על פי רוב מערי המקלט ומבתי אכסניה המציעים לנו מטות חמות ושקטות, והולכים בלילות סערה והפקר, נמשכים כמו על ידי האבן השואבת אל אלה אשר טומנים לנו את... האבדון.

יש ובסערת הים הגרועש, תוך המולת אבדון הזדונית, יפגשו שני גלים הבאים משני קצוות רחוקים — כי רק הסער ידע להפגישם — רגע קט הם ממשכים דרכם שלובי יד ושמה, אך מיד עם וריחת השמש ומנוחת הים, נפרדים השנים איש מאחיו לעולם.

אם הצעד הראשון אינו נכון, מוסיפים לצלוע אחר כך כל החיים.

ד. חלפה שנה. הרופא הגדודי מילא שאלון ארוך ומפורט. הוא שולח תולה עצבים לבית חולים סגור. בפנינת החדר ישב גדעון, עלי הזיית על כתפיו ופניו חוזרת, עיניו נוצצות באור מזור, וידיו תולשות מבלי משים את כסתורי המת כת אפודתו.

בחוץ נעצרה מכונית. שוטר צבאי נכנס, הצדיע וניגש אל גדעון. הוא קם, הציץ בו בעיני עכבר מת ופלט בקול מחורחר לא לו:

— אני לא משוגע! אני מת! נה רגתי בהתקפה הששית! העוברים וה שבים במחנה ראו מחזה מוזר. גדעון המ. פ. המשוגע, כפי שכינוהו תניבו משרידי מלוגתו, עולה למכונית שחורה וצועקותיו מהדהדות מתוכה:

— "אני מת עלי אדמות! קברי בתל אל חמאמה! בטעות אני חי... וצחוקו השגעוני נבלע ברעש המ כונית.

הובאו לקבורה, עשה עצמו כלא שומע קיטרוג זה, וגוריון היה עסוק מדי ברהוריו. מחדר האלחוט בקעה הלח שה החדגונית המלאה צליל-תקתוק של מכשירי האלחוט.

אותו רגע הבקיע את הדממה צורר ארוך מן המקלע, והד עמום של זמזום הכדורים בואדי העמוק נתלחה אליו. פניו של שמשון הופטו מהחלון ונ נעצו בפני גוריון. גדעון עמד לרגע קט ואחר הרים ראשו באיטיות דרמטית ולחש:

— העסק מתחיל. מאכן — שליט הגורל.

טרטורי המקלע נשמעו בקצב מהיר, בה אחרי זה, ומיד לאחריהם הדהדו הדי התפוצצויות.

— המסייעת! — לחש גוריון.

האלחוטאית נכנסה לחדר ומסרה צורר ניירות כתובים. גוריון קרא את המברקים האחרונים.

— כתת החוד כאן! — אמר והצ ביע על נקודה במפה.

שמשון הציץ בנקודה וחייך: שלוש מאות מטרים לפני נקודת ההסתערות. רחוק מדי, נכשלת גם אתה! ובדבריו נימת שמחה לאיד חברו המסקד.

טרטור ארוך של מכוונת יריה. זמזום

לקט מימרות

אין יודע? ונעה מגדל בחסף. דן לא השיב, גם אני אינני יודע! אך למעשה ידעו שניהם, ידעה כל הפלוגה. תל אל חמאמה טרם נכבש. במוצאי ההסוגה יצאה לשם פלוגה א. מחצית האנשים חזרו עם שחר. המח צית השניה נתחלקה בין אולמות הני תוחים ותדרי המתיים. — "אמבוש!" לחשו ניצולי הפלוגה. למחרת יצא שמי שון והמרוקנים שלו. קשה להבין מסי פוריהם מה בדיוק קרה. אבל הטבת היה רציני. כשפלוגה ד' כבשה את התל הותקפה התקפת-נגד מיידית וגורשה בכושת פנים.

תל אל חמאמה נשאר ביד האויב. כשנתקבלה סקודת המבצע ידעה כל הפלוגה: תל אל חמאמה. וידעו הכל שיצאה זו פירושה "היתר יצאה" לעולם הבא. ולכן מוטב לא לדעת דבר, להיות מכוונת! ללכת כל עוד מוליכות הרגלים, והרי הכדורים פוגעים ככתובות משלהם.

— אינני יודע לאן נצא! — חזר דן ולחש.

אותו רגע נשמעה השריקה. הפלוגה נסתדרה. שורה ארוכה. מאות רגלים ועיניים, מאות קני רובים, סטנים ומקלעים ותו לא. לא בני אדם! נשק, רגלים ועיניים, רק אלה יוצאים לקרב. האלחוטאיות חילקו את השו קולד. חצי חפיסה לאיש, ומאה סיות החלו למצוץ את המתוק-החום.

— שריקה שניה! — לחש דן. כתת החוד החלה צועדת. אנשיה נעלמו בחפירה העמוקה. אחריה נעל מה כל המחלקה, ולבסוף עזבה יחידה הרובה את המטה.

ממרחק נשמע רחש קל של מפל אבנים. הפלוגה היתה במורד.

ב. שלושה ישובו לידי שולחנו של המגיד במטה. שמשון, מפקד פלוגת המרוק גים, הציץ בחלון והקשיב. פניו היו מתוחים, וידיו מוללו בעצבנות את שיאות המפה הטופוגרפית הפרושה על השולחן. גוריון, מפקד הפלוגה שיצאה, היה שקוע בערמת המברקים הראשונים שהובאו לשולחנו מחדר האלחוט. עיניו חזרו וקראו את המברקים הקצרים בש עה שגדעון, המ. פ. המסימיטי, פסק מפרוץ ולרכוס את כפתורי מעיל הט ייסים הצמרי שעטף את מחצית גופו ופנה אליו:

— שלושים הרוגים בשלושה ימים! והתל הארוך לא נכבש! האם זה כדאי? איזה שגעון? איש לא הקשיב לדבריו של גדעון. שמשון, ששבוע עשר מאנשי פלוגתו

ננקות ולכנס לזרק עם ננס

מסוס איראני